

Sygn. akt IV CSK 133/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak (przewodniczący)

SSN Agnieszka Piotrowska

SSN Marta Romańska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa T. J.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuratorowi Prokuratury Okręgowej w L.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 31 maja 2019 r.,
skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 7 września 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód T. J. wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa - Prokuratora Okręgowego w L. kwoty 244.000 zł tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną mu przez niezgodne z prawem działanie pozwanego przy wykonywaniu władzy

publicznej.

Pozwany Skarb Państwa - Prokurator Okręgowy w L. wniósł o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z 7 lipca 2016 r. Sąd Okręgowy w L. oddalił powództwo. Sąd Okręgowy ustalił, że prowadzący ewidencjonowaną działalność gospodarczą powód, 19 grudnia 2007 r. zawarł z S. A., także prowadzącym ewidencjonowaną działalność gospodarczą, umowę leasingu operacyjnego nr (...)/2007, której przedmiotem była brykieciarka mechaniczna z suszarką bębnową. Wartość przedmiotu leasingu strony określiły na kwotę 200.000 zł. Leasingobiorca miał uiszczać opłaty leasingowe, a ponadto opłaty z tytułu eksploatacji, podatków i ubezpieczenia przedmiotu leasingu. Zgodnie z harmonogramem spłat był zobowiązany do zapłaty na rzecz leasingodawcy 48 rat leasingowych w kwotach po 6.161 zł miesięcznie. W razie nieterminowego uiszczenia opłat miesięcznych leasingodawca mógł obciążyć go podwójnymi odsetkami ustawowymi od wymagalnej kwoty opłat za każdy dzień zwłoki. Umowa została zawarta na okres do 26 stycznia 2012 r. Sprzedaży maszyny miała dokonać I. Sp. z o.o., której prezesem zarządu był W. Ż. Przedmiot leasingu miał być wydany leasingobiorcy w dniu zawarcia umowy, ale do tego nie doszło. Powód w oparciu o przedstawione mu dokumenty finansowe skontrolował sytuację finansową leasingobiorcy przed zawarciem umowy.

Powód i podmioty gospodarcze z nim związane (żona prowadząca tożsamą działalność, spółka prawa handlowego zarządzana przez syna) zawierali uprzednio i w tym samym czasie szereg innych umów leasingowych, których stroną był S. A., zabezpieczanych wekslami *in blanco* poręczanymi m.in. przez współpracującego z leasingobiorcą P. A. Zawsze wpisywano w nich datę wystawienia weksla i sumę zobowiązania wekslowego, co pozwalało na powiązanie poszczególnych weksli z konkretną umową. W nieustalonym okresie i nieustalonych okolicznościach, S. A. podpisał również niewypełniony weksel, na którym podpisy złożyli jako poręczyciele małżonkowie P. A. i B. A. Do weksla nie sporządzono deklaracji wekslowej. S. A. wydał go powodowi.

W dacie zawarcia umowy leasingowej powód zawarł z Bankiem

Spółdzielczym w D. umowę o kredyt inwestycyjny w kwocie 200.000 zł, na okres od 13 grudnia 2007 r. do 31 stycznia 2012 r. Za środki z kredytu kupił przedmiot leasingu. Zobowiązywał się do spłaty kredytu w 48 ratach, a zabezpieczeniem jego zobowiązań był weksel z poręczeniem wekslowym leasingobiorcy oraz B. A. i P. A., przystąpienie do długu leasingobiorcy oraz B. A. i P. A., a nadto przewłaszczenie wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia brykieciarki.

W postępowaniu karnym prowadzonym przez Prokuraturę Okręgową w L. przeciwko V. S., M. R., S. A., P. A., B. A., M. B. i K. P., podejrzanym o popełnienie czynów z art. 282 k.k. w zw. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., postanowieniem z 3 lutego 2009 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w L. zażądał od powoda wydania rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie, w szczególności wszystkich dokumentów związanych z zawarciem i wykonywaniem umów leasingowych dotyczących m.in. P. A., B. A. i S. A.

5 lutego 2009 r., w trakcie przeszukania pomieszczeń przedsiębiorstwa powoda przez funkcjonariuszy Centralnego Biura Śledczego Komendy Głównej Policji na zlecenie Prokuratury Okręgowej w L., zatrzymano dokumentację dotyczącą umowy leasingowej z 29 października 2007 r., nr (...)/2007 i umowy leasingowej z 19 grudnia 2007 r., nr (...)/2007. Oględziny zabezpieczonych u powoda przedmiotów i dokumentów przeprowadzono 10 lutego 2009 r. w siedzibie Centralnego Biura Śledczego Komendy Głównej Policji w L.

23 lutego 2009 r. powód wezwał B. A. i P. A. do wykupu weksla przez zapłacenie kwoty 255.878,92 zł w terminie do 6 marca 2009 r. Powód nie dysponował wówczas wekslem i go nie wypełnił.

Postanowieniem Prokuratora Prokuratury Okręgowej w L. z 29 maja 2009 r. część dowodów rzeczowych zgromadzonych w postępowaniu przygotowawczym, w tym również dokumentację dotyczącą umowy leasingu z 19 grudnia 2007 r., wyłączono do oddzielnego zbadania celem kontynuowania śledztwa. Postanowieniem z 10 września 2009 r. powodowi przedstawiony został zarzut, że w okresie od 13 grudnia do 19 grudnia 2007 r. w D., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami w ramach przyjętego podziału ról, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, po uprzednim przedłożeniu wystawionej dla

pozoru faktury, mającej udokumentować czynność sprzedaży brykociarki mechanicznej wraz z suszarnią bębnową, stwierdzającego nieprawdę protokołu odbioru brykociarki mechanicznej z suszarnią bębnową, stwierdzających nieprawdę oświadczeń co do przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń i co do braku zobowiązań, doprowadził pracownika Banku Spółdzielczego w D. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości przez wypłatę kwoty 200.000 zł tytułem kredytu inwestycyjnego, tj. popełnienia czynu opisanego w art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Powód spłacił w całości kredyt inwestycyjny zaciągnięty w Banku Spółdzielczym w D.

Po przedstawieniu powodowi zarzutów, na mocy postanowienia z 9 grudnia 2009 r. Prokuratura Okręgowa w L. zażądała od niego wydania kolejnych dokumentów związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, w tym dokumentów związanych z zawarciem 19 grudnia 2007 r. umowy leasingu z S. A. i jej wykonaniem, w szczególności potwierdzających spłatę zobowiązania. Obecny podczas przeszukania 14 grudnia 2009 r. powód dobrowolnie wydał komplet dokumentów.

Pismami z 26 sierpnia 2009 r., z 5 października 2009 r. i 27 stycznia 2010 r. powód zwrócił się do Prokuratury Okręgowej w L. o zwrot dokumentów zabezpieczonych podczas przeszukania w jego przedsiębiorstwie, informując o zamiarze dochodzenia należności z umowy leasingowej i weksla oraz zgłoszenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym P. A. Powód podjął próbę dochodzenia od P. A. w postępowaniu nakazowym roszczeń w oparciu o poświadczony przez funkcjonariusza policji odpis weksla. Pozew został mu zwrócony. Nie podejmował innych prób sądowego dochodzenia roszczeń od poręczycieli wekslowych i wystawcy weksla.

Przed Sądem Okręgowym w L. toczy się postępowanie karne przeciwko powodowi. Weksel wystawiony przez S. A., wręczony na zabezpieczenie wierzytelności z umowy leasingu z 19 grudnia 2007 r. został uznany za dowód rzeczowy w sprawie.

Sąd Okręgowy wskazał na art. 417 k.c., jako podstawę roszczenia powoda.

Przyjął, że wydanie postanowienia o uznaniu weksla za dowód rzeczowy stanowiło wyraz realizacji ustawowych kompetencji prokuratora i z tej przyczyny nie było bezprawne. Powód nie wykazał, aby poniósł szkodę w określonej pozwym wysokości, pozostającą w normalnym związku przyczynowym z niezgodnym z prawem działaniem prokuratorów przy wykonywaniu władzy publicznej. Skoro przeciwko powodowi ciągle toczy się postępowanie karne, a zabezpieczony weksel jest dowodem w sprawie, to brak było podstaw do zwrócenia go powodowi na podstawie art. 230 k.p.k. Zdaniem Sądu Okręgowego wątpliwe było, żeby weksel miał rzeczywiście zabezpieczać wykonanie umowy leasingowej z 19 grudnia 2007 r., gdyż umieszczone na nim dane nie pozwalają go powiązać z tą umową.

Wyrokiem z 7 września 2017 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego.

Sąd Apelacyjny - odmiennie niż Sąd Okręgowy - ustalił, że weksel wystawiony przez S. A., a poręczony przez P. A. i B. A. miał zabezpieczać roszczenia powoda z umowy leasingu z 19 grudnia 2007 r. W pozostałym zakresie zaakceptował ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, a okolicznościom pominiętym przez ten Sąd w ramach ustaleń nie przypisał istotnego znaczenia.

Uznał, że uwzględnienie roszczenia powoda wymagało ustalenia, że powód poniósł szkodę w wysokości 244.000 zł wskutek niewydania mu przez Prokuratora Okręgowego w L. z naruszeniem prawa oryginału zatrzymanego weksla, a szkoda ta była normalnym i przewidywalnym następstwem błędów w działalności *statio fisci* pozwanego Skarbu Państwa. Powód okoliczności tych nie wykazał.

O możliwości uznania działań prokuratora podjętych w postępowaniu przygotowawczym w stosunku do weksla za bezprawne decyduje ocena, czy znajdowały ono podstawę w art. 230 § 2 k.p.k., według którego zatrzymane rzeczy należy zwrócić osobie uprawnionej niezwłocznie po stwierdzeniu ich zbędności dla postępowania karnego. Obowiązek zwrotu zatrzymanych rzeczy, które nie są przydatne dla postępowania karnego powstaje z mocy ustawy. Samo uznanie weksla za dowód w sprawie karnej nie oznacza, że odmowa wydania jego oryginału na kolejnych etapach postępowania była zgodna z prawem.

Zarzut postawiony powodowi nie dotyczył w ogóle umowy leasingu z 19 grudnia 2007 r. ani ewentualnie zabezpieczającego ją weksla, ale umowy kredytu, który to kredyt powód spłacił. W ocenie Sądu Apelacyjnego, oryginał weksla powinien być zwrócony powodowi co najmniej wtedy, gdy zapadła decyzja o treści stawianego mu zarzutu. Od tego momentu weksel nie był niezbędny dla postępowania karnego w rozumieniu art. 230 § 2 k.p.k., natomiast był niezbędny powodowi w celu dochodzenia zabezpieczonych nim wierzytelności. Trwający od września 2009 r. stan polegający na zaniechaniu wydania powodowi oryginału weksla zbędnego dla postępowania karnego był wprawdzie bezprawny w rozumieniu art. 417 § 1 k.c., ale nie pozostaje on jednak w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą, której naprawienia powód dochodzi.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, powód nie wykazał, że gdyby prokurator zwrócił mu oryginał weksla, to dochodząc na jego podstawie roszczeń, uzyskałby środki w kwocie 244.000 zł z majątku poręczycieli B. A. i P. A. Powód spłacił we własnym zakresie kredyt zaciągnięty na zakup brykieciarki, a uszczerbek w jego majątku był konsekwencją nieuzyskania pozostałych rat leasingowych z umowy z 19 grudnia 2007 r. Kwota 244.000 zł, której powód żądał od B. A. i P. A. miała uwzględniać pozostałą do zapłaty wierzytelność z tytułu rat leasingowych wraz z opłatą za wykup jego przedmiotu. Powód miał otrzymać od leasingobiorcy 48 rat leasingowych po 6.161 zł, czyli kwotę 295.728 zł. Leasingobiorca spłacił kwotę 95.000 zł, a zatem z tytułu pozostałych rat pozostało do zapłaty 200.728 zł. Kwota wykupu przedmiotu leasingu miała wynosić kwotę 7.320 zł. Łącznie leasingobiorca był winny powodowi kwotę 208.048 zł, nie zaś kwotę dochodzoną pozwem.

Według Sądu Apelacyjnego, zatrzymanie weksla nie pozostawało w związku z niemożliwością zaspokojenia roszczeń powoda przeciwko dłużnikom wekslowym. Umowa leasingu została przez powoda zawarta na okres do 26 stycznia 2012 r., co oznacza, że w latach 2009 - 2011 roszczenia o zapłatę opłat z tej umowy nie były wymagalne, a ostatnia rata stała się wymagalna w styczniu 2012 r. Leasingobiorca płacił raty do kwietnia lub maja 2009 r. Wypowiedzenie umowy wymagało w pierwszej kolejności wyznaczenia mu dodatkowego terminu do zapłaty zaległości (art. 709¹³ § 2 k.c.), po upływie którego umowa mogła być

wypowiedziana. Powód nie wykazał, żeby dopełnił takich czynności. P. A. i B. A. wyzbyli się majątku już w 2008 r. i wówczas P. A. zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej. W grudniu 2008 r. on i jego rodzina zostali objęci programem ochrony świadka koronnego, co wiązało się z koniecznością opuszczenia miejsca zamieszkania i zaprzestaniem uzyskiwania dochodów. W lutym 2009 r. poręczyciele wekslowi dysponowali jeszcze nieruchomościami. Z udziału P. A. we własności nieruchomości 9 marca 2009 r. zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne, do którego następnie przyłączali się kolejni wierzyciele. Udział ten był obciążony kilkoma hipotekami, w tym w 2009 r. umowną kaucyjną w kwocie 555.100 zł na rzecz Banku (...), jak też hipotekami w kwotach 550.000 zł i 170.000 zł na rzecz SKOK (...). Brak podstaw do wnioskowania o możliwości zaspokojenia się powoda z tej nieruchomości. Nieruchomości B. A. zostały zbyte w maju 2009 r., natomiast P. A. zbył użytkowanie wieczyste nieruchomości 14 marca 2012 r.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego z 7 września 2017 r. powód zarzucił, że orzeczenie to zostało wydane z naruszeniem prawa materialnego, tj. art. 417 § 1 k.c. przez przyjęcie, że pomiędzy działaniem pozwanego, polegającym na bezprawnym zatrzymaniu oryginału weksla zawierającego podpisy poręczycieli wekslowych, a szkodą powoda polegającą na braku możliwości skutecznego dochodzenia na drodze sądowej roszczenia o zapłatę, nie zachodzi adekwatny związek przyczynowy, bowiem powód nie uzyskałby zaspokojenia roszczenia od poręczycieli wekslowych, którzy wyzbyli się majątku, podczas gdy posiadanie majątku, do którego możliwe byłoby skierowanie egzekucji nie stanowi warunku *sine quo non* dla uwzględnienia roszczenia, a posiadając tytuł wykonawczy przeciwko poręczycielom powód mógłby się zaspokoić inaczej niż egzekucyjnie, a ponadto posiadając tytuł wykonawczy mógłby dochodzić roszczenia przez okres co najmniej 10 lat od chwili uprawomocnienia się orzeczenia, a w tym czasie sytuacja materialna jego dłużników może ulec zmianie.

Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Pozwany wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Roszczenie dochodzone przez powoda obejmowało odszkodowanie za szkodę wyrządzoną mu przy wykonywaniu władzy publicznej, a mianowicie wszczęciu postępowań przygotowawczych, przeprowadzeniu w tych postępowaniach czynności zabezpieczających dowody, w tym także z dokumentów, bez dysponowania którymi nie był w stanie dochodzić wykonania zobowiązań zaciągniętych wobec niego przez leasingobiorcę i osoby, które przez poręczenie wekslowe zabezpieczyły te zobowiązania. Powód utrzymywał, że funkcjonariusze pozwanego, nie licząc się z jego uprawnieniami, konsekwentnie odmawiali mu wydania weksla niezbędnego do dochodzenia roszczeń przeciwko wystawcy weksla i poręczycielom, a ostatecznie dokument ten niewłaściwie zabezpieczyli i utracili. Sąd Apelacyjny podzielił ocenę powoda co do zbędności weksla dla postępowania karnego prowadzonego przeciwko powodowi z uwagi na brak związku między umową leasingu, z której roszczenia zabezpieczał a zarzutem postawionym powodowi w postępowaniu karnym. Za bezprawne uznał przetrzymywanie weksla przez pozwanego od września 2009 r. Trzeba jednak odnotować, że weksel nie został powodowi wydany aż do lipca 2013 r., gdy powód wystąpił z pozwem w niniejszej sprawie i następnie przez czas trwania postępowania w niej. Sąd Apelacyjny nie ustalił, czy weksel może być wydany powodowi, czy fizycznie istnieje, czy też - jak zarzuca powód - został utracony. Ciężar wykazania tej okoliczności spoczywa na pozwanym, gdyż to on odebrał powodowi weksel i uznał go za dowód rzeczowy w sprawie, z którym to dowodem powinien postępować tak, żeby możliwe było jego zwrócenie osobie uprawnionej po zakończeniu czynności procesowych, do których mógł być wykorzystany. Organy karnoprocesowe powinny być wyczulone na konieczność przestrzegania powyższych zasad postępowania z dowodami, szczególnie wtedy, gdy przedmiotem zabezpieczenia stają się papiery wartościowe, o których wiadomo, że są źródłem uprawnień dla posiadaczy tylko wtedy, gdy fizycznie istnieją i nie zostaną pozbawione cech określonych przez prawo.

Powód utrzymywał, że dla zabezpieczenia roszczeń z umowy leasingu, którą zawarł z S. A. został mu wydany weksel *in blanco* z wystawienia leasingobiorcy, poręczony przez P. A. i B. A. O ile wystawca weksla był dłużnikiem powoda także w

stosunku umownym, z którego roszczenia zabezpieczył przez wystawienie weksla, o tyle poręczyciele wekslowi byli zobowiązani wobec powoda wyłącznie ze względu na to poręczenie. Zaniechanie wydania powodowi weksla przez organy karnoprocesowe jedynie utrudniało powodowi dochodzenie roszczeń przysługujących mu w stosunku do S. A., gdyż wymuszało odwołanie się w tym zakresie do umowy ale zarazem uniemożliwiało ich dochodzenie przeciwko P. A. i B. A., których odpowiedzialność wobec powoda opierała się wyłącznie na wekslu (zob. też wyrok Sądu Najwyższego z 8 lutego 2018 r., II CSK 166/17, nie publ.). Sąd Apelacyjny w swoich rozważaniach na temat związku przyczynowego między zatrzymaniem weksla powoda poza uzasadnioną procesowo potrzebę pominął zagadnienia odnoszące się do właściwości odpowiedzialności wekslowej, a mianowicie uprawnień, jakie wynikają z samodzielności odpowiedzialności wystawy i poręczycieli, właściwości tej odpowiedzialności i czasu, przez który może być dochodzona.

Posiadacz weksla może dochodzić roszczeń przeciwko tym zobowiązanym z weksla, których sam wybierze (art. 32 i 47 ustawy z 28 kwietnia 1936 r. - Prawo wekslowe, tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 160, dalej - pr. weksl.). Czynienie powodowi zarzutu w sprawie, w której dochodzi roszczeń odszkodowawczych w związku z tym, że pozbawiono go możliwości zaspokojenia się z majątku poręczycieli wekslowych P. A. i B. A., iż nie dochodził roszczeń z umowy leasingu przeciwko S. A., wymagałoby inicjatywy pozwanego, nakierowanej na wykazanie zaniechania przez powoda czynności, które zmniejszyłyby rozmiar szkody, gdyby zostały podjęte.

Osobną kwestią jest problem wysokości szkody, którą powód poniósł w związku z niewydaniem mu weksla zabezpieczonego w postępowaniu przygotowawczym. Był to weksel *in blanco*, a zatem na rozmiar szkody ma wpływ odpowiedź na pytanie, w jaki sposób powód mógł ten weksel wypełnić. Do weksla, w związku z którym pozostaje żądanie powoda nie została sporządzona deklaracja wekslowa. Ta okoliczność spowodowała, że Sąd Okręgowy poddał w wątpliwość związek między umową leasingu z 19 grudnia 2007 r. a wekslem wystawionym przez S. A., poręczonym przez P. A. i B. A. Sąd Apelacyjny ocenę tę zakwestionował. Zaniechanie sporządzenia deklaracji wekslowej do weksla *in*

blanco nie pozbawia posiadacza weksła uprawnień. Sporządzenie deklaracji leżało bowiem raczej w interesie zobowiązanych z weksła, a jej brak stawiał wystawcę i poręczycieli w trudniejszej sytuacji, gdyby chcieli podnieść zarzut wypełnienia weksła niezgodnie z porozumieniem. Zarzuty tego rodzaju mogłyby być zresztą podnoszone tylko w relacji między nimi i pierwszym posiadaczem weksła. Jego indosowanie przez powoda uczyniłoby te zarzuty nieskutecznymi (art. 10 pr. weksl.).

O rozmiarze szkody powoda Sąd Apelacyjny wnioskował na podstawie zachowania S. A. jako dłużnika w stosunku podstawowym, z którego zobowiązania zostały zabezpieczone przez wręczenie weksła. Sąd Apelacyjny ustalił, że do kwietnia lub maja 2009 r. S. A. spłacał zobowiązania z umowy leasingu. Według ustaleń Sądu Apelacyjnego do czasu zbycia nieruchomości należących do poręczycieli wekslowych powód nie miał możliwości wykonania w stosunku do leasingobiorcy uprawnień określonych w art. 709¹³ § 2 k.c. Powstaje jednak kwestia, doniosła w świetle okoliczności omówionych poniżej, czy powód wykonał te uprawnienia później i jakie były losy przedmiotu leasingu, z którym powinien postąpić w sposób omówiony przez Sąd Najwyższy w wyroku z 28 października 2016 r., I CSK 649/15 (nie publ.). O tym przedmiocie leasingu z ustaleń poczynionych w sprawie wiadomo tylko tyle, że do jego wydania leasingobiorcy w dniu zawarcia umowy leasingu ostatecznie nie doszło (s. 3 uzasadnienia). Powstaje jednak kwestia, czy do wydania doszło później, skoro leasingobiorca płacił przez długi czas raty leasingowe, i jakie były losy przedmiotu leasingu po rozwiązaniu umowy leasingu, jeżeli umowa ta została rozwiązana.

Nie sposób zgodzić się z przedstawioną przez Sąd Apelacyjny oceną prawną związku przyczynowego (art. 361 § 1 k.c.) między zaniechaniem wydania powodowi weksła a szkodą polegającą na niemożności zaspokojenia jego roszczeń zabezpieczonych przez jego wręczenie. Sąd Apelacyjny wykluczył występowanie takiego związku z tej przyczyny, że w czasie właściwym do wydania powodowi weksła (wrzesień 2009 r.) poręczyciele wekslowi wyzbyli się już majątku nieruchomego, z którego ich długi mogły być zaspokojone. Trudno ocenić, z jakich przyczyn Sąd Apelacyjny założył, że roszczenie powoda powinno być zaspokojone wyłącznie z nieruchomości i to nie później niż w 2009 r. Te rozważania powinny być osadzone w kontekście przepisów o przedawnieniu

zobowiązań wekslowych (art. 70 i 71 pr. weksl.) i zobowiązań stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem (art. 125 § 1 k.c.), bo takie orzeczenie powód mógłby uzyskać przeciwko poręczycielom wekslowym, gdyby weksel został mu wydany i dochodzić zaspokojenia przez czas, w którym prawo na to zezwala. Sąd Apelacyjny nie wyjaśnił dlaczego uznał, że przy ocenie związku przyczynowego między brakiem zaspokojenia powoda z majątku poręczycieli wekslowych a niewydaniem powodowi weksla bierze pod uwagę stan majątkowy poręczycieli w 2008 i 2009 r., podczas gdy P. A. i B. A. to stosunkowo młodzi ludzie, których stan majątkowy może się zmieniać. Osoby te powinny osiągać dochody pozwalające na zaspokojenie potrzeb życiowych, a przepisy o postępowaniu egzekucyjnym przewidują zaspokojenie wierzyciela ze wszystkich składników majątku dłużnika, nie tylko z nieruchomości. Nieprecyzyjne są ustalenia na temat korzystania przez P. A. i B. A. ze statusu świadków koronnych, co miałoby wykluczać skuteczne zaspokojenie się z ich majątków. Sąd Apelacyjny nie rozważył zresztą, czy przyznanie takiego statusu przez organy karnoprocesowe może być okolicznością pozbawiającą wierzycieli zobowiązań świadków koronnych ze stosunków cywilnoprawnych możliwości zaspokojenia się z ich majątków.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

jw